

U S T A W A

z dnia 2021 r.

o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania przestępczości środowiskowej¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 i 1517 oraz z 2021 r. poz. 1023) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 47 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. W razie skazania sprawcy za przestępstwo przeciwko środowisku sąd orzeka nawiązkę w wysokości od 10 000 do 10 000 000 złotych na rzecz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, o którym mowa w art. 400 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm.²⁾).”;

2) w art. 181 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Kto, wbrew przepisom obowiązującym na terenie objętym ochroną, niszczy albo uszkadza rośliny lub zwierzęta powodując istotną szkodę, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od roku do lat 5.”;

3) art. 182 otrzymuje brzmienie:

„Art. 182. § 1. Kto zanieczyszcza wodę, powietrze lub powierzchnię ziemi substancją albo promieniowaniem jonizującym w takiej ilości lub w takiej postaci, że może to zagrozić życiu lub zdrowiu człowieka lub spowodować istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 2. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 5.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, ustawę z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń, ustawę z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska, ustawę z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz ustawę z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. 1378, 1565, 2127 i 2338 oraz z 2021 r. poz. 802, 868, 1047 i 1162.

§ 3. Jeżeli czyn określony w § 1 został popełniony w związku z eksploatacją instalacji działającej w ramach zakładu, w zakresie korzystania ze środowiska, na które wymagane jest pozwolenie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 10.

§ 4. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 3 działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.”;

4) w art. 183:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kto wbrew przepisom składa, usuwa, przetwarza, zbiera, dokonuje odzysku, unieszkodliwia albo transportuje odpady lub substancje w takich warunkach lub w taki sposób, że może to zagrozić życiu lub zdrowiu człowieka lub spowodować obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi lub zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.”,

b) § 5 otrzymują brzmienie:

„§ 5. Kto bez wymaganego zgłoszenia lub zezwolenia, albo wbrew jego warunkom przywozi z zagranicy lub wywozi za granicę odpady niebezpieczne, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.”,

c) po § 5 dodaje się § 5a w brzmieniu:

„§ 5a. Karze określonej w § 5 podlega, kto porzuca odpady niebezpieczne w miejscu nieprzeznaczonym do ich składowania lub magazynowania.”,

d) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1-5a działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 5.”;

5) art. 185 otrzymuje brzmienie:

„Art. 185. § 1. Jeżeli następstwem czynu określonego w art. 182 § 1 lub 3, art. 183 § 1 lub 3 lub w art. 184 § 1 lub 2 jest zniszczenie w świecie roślinnym lub zwierzęcym w znacznych rozmiarach lub istotne obniżenie jakości wody, powietrza lub powierzchni ziemi, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 10.

§ 2. Jeżeli następstwem czynu określonego w art. 182 § 1 lub 3, art. 183 § 1 lub 3 lub w art. 184 § 1 lub 2 jest ciężki uszczerbek na zdrowiu człowieka, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w art. 182 § 1 lub 3, art. 183 § 1 lub 3 lub w art. 184 § 1 lub 2 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15”;

6) w art. 186 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Kto wbrew obowiązkowi nie utrzymuje w należyтым stanie lub nie używa urządzeń zabezpieczających wodę, powietrze lub powierzchnię ziemi przed zanieczyszczeniem lub urządzeń zabezpieczających przed skażeniem promieniotwórczym lub promieniowaniem jonizującym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 5.”;

7) po art. 188 dodaje się art. 188a w brzmieniu:

„Art. 188a. § 1. Wobec sprawcy przestępstwa określonego w art. 182 § 1 lub 3, art. 183 § 1 lub 3 lub w art. 184 § 1 lub 2, który dobrowolnie naprawił szkodę w całości, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.

§ 2. Wobec sprawcy przestępstwa wymienionego w § 1, który dobrowolnie naprawił szkodę w znacznej części, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2021 r. poz. 281, 720 i 1023) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 82:

a) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Kto na terenie lasu, na terenach śródleśnych, na obszarze łąk, torfowisk i wrzosowisk, jak również w odległości do 100 m od nich roznieca ogień poza miejscami wyznaczonymi do tego celu albo pali tytoń, z wyjątkiem miejsc na drogach utwardzonych i miejsc wyznaczonych do pobytu ludzi, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności, grzywny albo karze nagany.”,

b) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 3 można orzec obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego.”;

2) art. 145 otrzymuje brzmienie:

„Art. 145. § 1. Kto zanieczyszcza lub zaśmieca miejsca dostępne dla publiczności, a w szczególności drogę, ulicę, plac, ogród, trawnik lub zieleniec, podlega karze grzywny w wysokości od 500 do 5000 zł albo karze nagany.

2. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 można orzec obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego.”;

3) w art. 154:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Kto na nienależący do niego grunt polny wyrzuca kamienie, odpady, złom, padlinę lub inne nieczystości podlega karze nagany lub grzywny w wysokości od 500 do 5000 zł.”,

b) po § 3 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4 W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 2 można orzec obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego.”;

4) art. 162 otrzymuje brzmienie:

„Art. 162. § 1. Kto w lasach zanieczyszcza glebę lub wodę albo wyrzuca do lasu kamienie, odpady, złom, padlinę lub inne nieczystości, albo w inny sposób zaśmieca las, podlega karze ograniczenia wolności, nagany albo grzywny w wysokości od 500 do 5000 zł.

§ 2. Jeżeli czyn sprawcy polega na zakopywaniu, zatapianiu, odprowadzaniu do gruntu w lasach lub w inny sposób składowaniu w lesie odpadów, sprawca podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny w wysokości od 500 do 5000 zł.

§ 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 albo § 2 można orzec obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1070) w art. 10b ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Czynności o których mowa w ust. 2 pkt 3-5, 7 oraz 8, mogą być wykonywane po okazaniu legitymacji, o której mowa w art. 9b ust.1.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2021 r. poz. 1098) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 130 dodaje się art. 130a w brzmieniu:

„Art. 130a. 1. Kto wypala łąki, pastwiska, nieużytki, rowy, pasy przydrożne, szlaki kolejowe, trzcinowiska lub szuwary, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny do 30 000 złotych.

2. W razie ukarania za wykroczenie można orzec obowiązek przywrócenia stanu poprzedniego.”;

- 2) w art. 131 uchyla się pkt 12;
- 3) po art. 131a dodaje się art. 131b w brzmieniu:

„Art. 131b. 1. W razie ukarania za wykroczenie określone w art. 130a regionalny dyrektor ochrony środowiska, właściwy ze względu na miejsce popełnienia wykroczenia, może wymierzyć administracyjną karę pieniężną do wysokości 30 000 złotych.

2. Wysokość kary jest uzależniona od środków koniecznych do przywrócenia stanu poprzedniego.

3. Uiszczenie kary następuje w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja w sprawie wymierzenia kary stała się ostateczna.

4. Kara nieuiszczona w wyznaczonym terminie podlega wraz z odsetkami za zwłokę przymusowemu ściągnięciu w trybie określonym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

5. Należność z tytułu kary przedawnia się po upływie 5 lat od końca roku, w którym upłynął termin płatności.”;

- 4) art. 132 otrzymuje brzmienie:

„Art. 132. Orzekanie w sprawach, o których mowa w art. 127, 130a i 131, następuje na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 21 października 2016 r. o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi (Dz. U. z 2021 r. poz. 541) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 32:
 - a) w ust. 1 w pkt 1 w lit. h na końcu dodaje się przecinek i dodaje się lit. i w brzmieniu:

„i) przeciwko środowisku, o którym mowa w rozdziale XXII Kodeksu karnego”;
 - b) w ust. 2 w pkt 2 lit a otrzymuje brzmienie:

„a) będącego osobą fizyczną skazanego prawomocnie za przestępstwo przeciwko prawom osób wykonujących pracę zarobkową, o którym mowa w rozdziale XXVIII Kodeksu karnego, lub za odpowiedni czyn zabroniony określony w przepisach prawa obcego,”.

Art. 6. 1. Do postępowań o zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy oraz odwołań i skarg dotyczących tych postępowań stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do umów koncesji na roboty budowlane lub usługi zawartych w następstwie postępowań o zawarcie umowy koncesji na roboty budowlane lub usługi wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

SEKRETARZ STANU

Jacek Ozdoba
Jacek Ozdoba

W zastępstwie Głównego Inspektora
Ochrony Środowiska

Za zgodność
pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym

Marek Surmacz
p.o. Z-cy Głównego Inspektora Ochrony Środowiska

Specjalista

Adam Skoczeń
Adam Skoczeń

DYREKTOR

Departamentu Zwalczania Przestępczości Środowiskowej

Krzysztof Gołębiowski
Krzysztof Gołębiowski